ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА
ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА ЗА
2015 ГОДИНА

31.10.2014

Содржина

I. Воведен дел

1. Вовед

2. Назив на програмата

3. Општи одредби

II. Главен дел

4. Институционален статус

5. Надлежности на ДИЖС

6. Мисија

7. Визија

8. Вредности на инспекциската служба

9.Основи за подготовка на програмата

10. Цели

11. Проценка на ризици и претпоставки

12. Ризични подрачја

13. Идентификација и утврдување на ризик

14. Сложеност на инспекциски надзор

15. Критериуми за идентификација на субјекти на инспекциски надзор

16. План на минимални квантитативни цели

17. Точки изложени на ризик

18. Нови мерки за поддршка за реализација на програмата

19. Начин на следење и оценување на реализацијата

III. Завршен дел

I.ВОВЕД

1.Вовед

Државниот Инспекторат за животна средина, од стратешка гледна точка своите активности ги реализира согласно Стратегијата за работа на Инспекторатот, како и согласно Годишната Програма, Годишниот, Кварталните и Месечните Планови за работа.

Донесувањето на Годишната Програма како и Годишниот, Кварталните и Месечните Планови овозможува дефинирање на цели, мерки и активости кои што обезбедуваат реализација на активностите, како и следење на реализацијата на истите со што се креираат предуслови за остварување на јавниот интерес, заштита на животната средина, прироата и водите.

Врз основа на планираните и реализирани активности се изготвуваат Годишни и Квартални извештаи за работењето, кои се основа за анализа на постигнатите резултати, детектирање на слабостите во работењето, превземање мерки за нивно елиминирање, како и дефинирање на приоритети во спроведување на идни активности на Инспекторатот.

2.Назив на Програмата

ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА ЗА 2015 ГОДИНА

3.Општи одредби

Врз основа на член 15 став (1) од Законот за инспекциски надзор (Сл. Весник на РМ бр.50/10, 162/10, 157/11, 147/13 и 41/14) и член 207-а став (1) од Законот за животната средина (Сл. Весник на РМ бр.53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/2008, 83/2009, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13 и 42/14), Директорот на Државниот Инспекторат за животна средина ја доставува Предлог Годишната Програма на мислење до Инспекцискиот Совет.

Содржината на Годишната програма за работа на Државниот Инспекторат за животна средина е во согласност и со Правилникот за содржината, формата и начинот на донесување на планот за вршење инспекциски надзор (Сл. Весник на РМ бр.128/07), кој произлегува согласно Законот за животната средина.

II.ГЛАВЕН ДЕЛ

4.Институционален статус

Државниот Инспекторат за животна средина е орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање, со својство на правно лице.

Согласно Правилникот за организација на Државниот Инспекторат за животна средина бр.04-5761/1 од 19.05.2014 година и писмена согласност од 27 мај, 2014 година, со бр.07-1092/2 од страна на Агенцијата за Администрација е изработена и новата систематизација и органограм на ДИЖС.

Државниот Инспекторат за животна средина е составен од три посебни одделенија и три сектори и тоа: Одделение за финансиски прашања, Одделение за внатрешна ревизија и Одделение за човекови ресурси и Сектор за инспекциски надзор во животната средина и природата, Сектор за Водостопанска Инспекција и Сектор за координација на работата на Инспекторатот. Седиштето на сите три сектори е во Скопје. Согласно систематизацијата се планирани 74 работни места, односно Директор и останати 73 работни места.

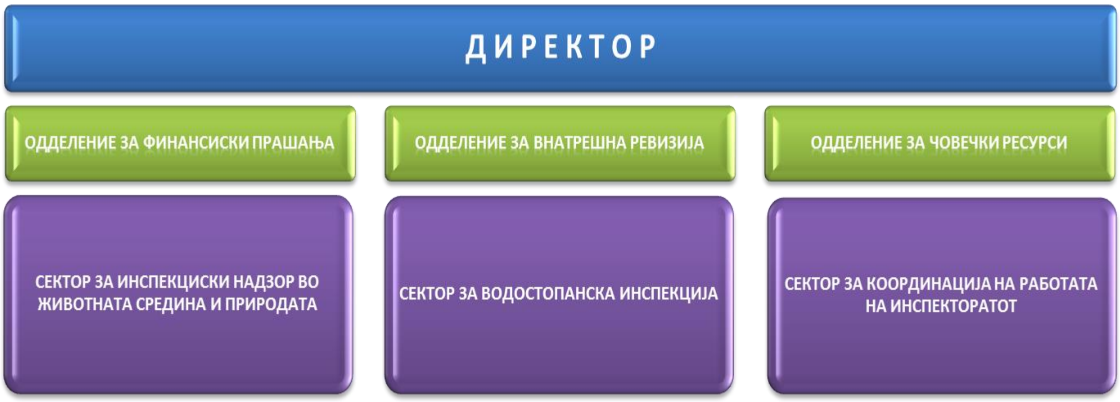

Независни организациони единици надвор од секторите

Одделенијата за финансиски прашања, внатрешна ревизија и човечки ресурси се формирани со новата систематизација од месец мај 2014 година, а во моментот сите места се упразнети, а истите претставуваат независни единици надвор од трите сектори.

Во **Одделението за внатрешна ревизија** се планирани 3 работни места, Раководител и 2 други работни места, Советтник-внатрешен ревизор-1 и Помлад соработник за чување ревизорски извештаи-1 .

Во **Одделението за финансиски прашања** се планирани 8 работни места, Раководител и 7 други работни места, Советник за буџетска координација-1, Советник за буџетска контрола-1, Советник за јавни набавки-1, Советник-одговорен сметководител-1, Виш соработник за финансиски работи-1, Ликвидатор-Самостоен референт-1 и Благајник-Самостоен референт-1.

Во **Одделението за човечки ресурси** се планирани 4 работни места, Раководител и 3 други работни места, Советник за следење обуки-1, Виш соработник за службенички однос и информативен систем за човечки ресурси-1 и Помлад референт за персонална евиденција-1.

*За местото Директор на Државниот Инспекторат за животна средина, согласно измените и дополните во Законот за животна средина

(Сл. Весник на РМ бр.42/14), воведени се два нови члена 194-а и 194-б за раководење со Државниот Инспекторат за животна средина и Услови за именување Директор.

<u>СЕКТОР ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ПРИРОДАТА</u>

<u>Вкупно работни места (38, 2+36)</u>

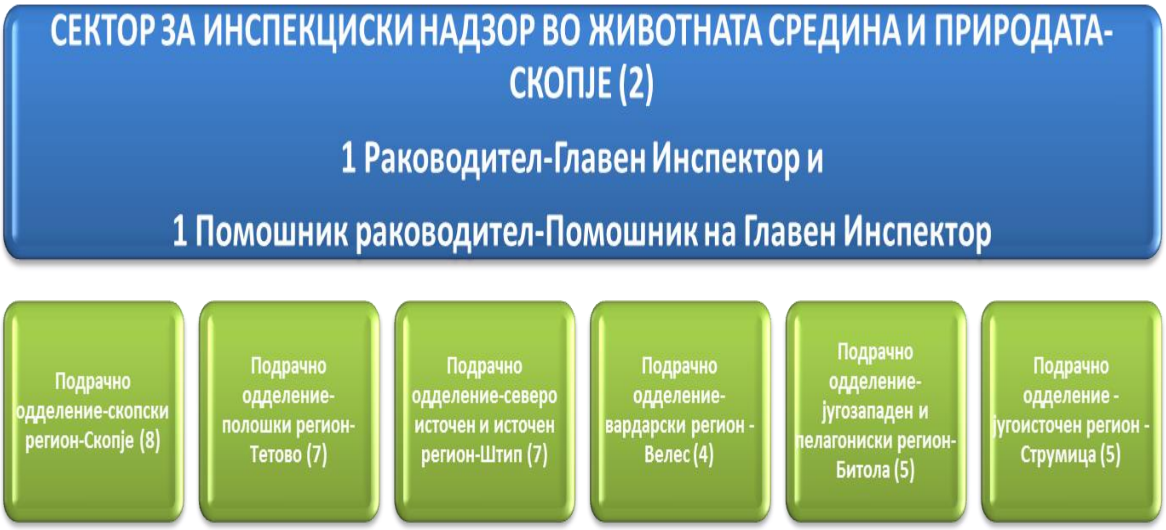

<u>Во Подрачно одделение Скопски регион</u> планиран е 1 Раководител-Виш Инспектор. Државни Инспектори за Животна Средина-6, Советници и 1 Државен Инспектор за Заштита на Природата-Советник.

<u>Во Подрачно одделение Полошки регион со седиште во Тетово</u> планиран е 1 Раководител-Виш Инспектор. Државни Инспектори за Животна Средина-3, Советници ќе бидат распоредени по 1 во Тетово, Гостивар и Кичево. Државен Инспектор за Заштита на Природата-2, Советник по 1 во Гостивар и Тетово. Канцеларискиот и архивското работење на подрачното одделение ќе го извршува лице-Помлад Соработник за администартивни

работи кое ќе биде задолжено за канцелариското и архивското работење за подрачното одделение, а во исто време ќе врши и административни работи во истото.

Во Подрачно одделение Североисточен и Источен регион со седиште во Штип планиран е 1 Раководител-Виш Инспектор. Државни Инспектори за Животна Средина-6, Советници ќе бидат распоредени 2 во Штип и по 1 во Куманово, Пробиштип, Крива Паланка и Делчево. Канцелариското и архивското работење на подрачното одделение ќе го извршуваат Државните Инспектори самостојно.

Во Подрачно одделение Вардарски регион со седиште во Велес планиран е 1 Раководител-Виш Инспектор. Државни Инспектори за Животна Средина-2, Советници, по 1 во Велес и Кавадарци и Државен Инспектор за заштита на природата-1. Советник во Кавадарци. Канцелариското и архивското работење на подрачното одделение ќе го извршуваат Државните Инспектори самостојно.

Во Подрачно одделение Југозападен и Пелагониски регион со седиште во Битола планиран е 1 Раководител-Виш Инспектор. Државни Инспектори за Животна Средина-2, Советници по 1 во Битола и Охрид, Државен Инспектор за заштита на природата-2, Советник во Охрид (Ова место е во мирување поради извршување на градоначалничка функција во Општина Дебарца) и 1 во Битола. Канцелариското и архивското работење на подрачното одделение ќе го извршуваат Државните Инспектори самостојно.

Во Подрачно одделение Југоисточен регион со седиште во Струмица планиран е 1 Раководител-Виш Инспектор. Државни Инспектори за Животна Средина-3, Советници по 1 во Струмица, Радовиш и Гевгелија и Државен Инспектор за заштита на природата-1, Советник во Струмица. Канцелариското и архивското работење на подрачното одделение ќе го извршуваат Државните Инспектори самостојно.

СЕКТОР ЗА ВОДОСТОПАНСКА ИНСПЕКЦИЈА

Вкупно работни места (8, 2+6)

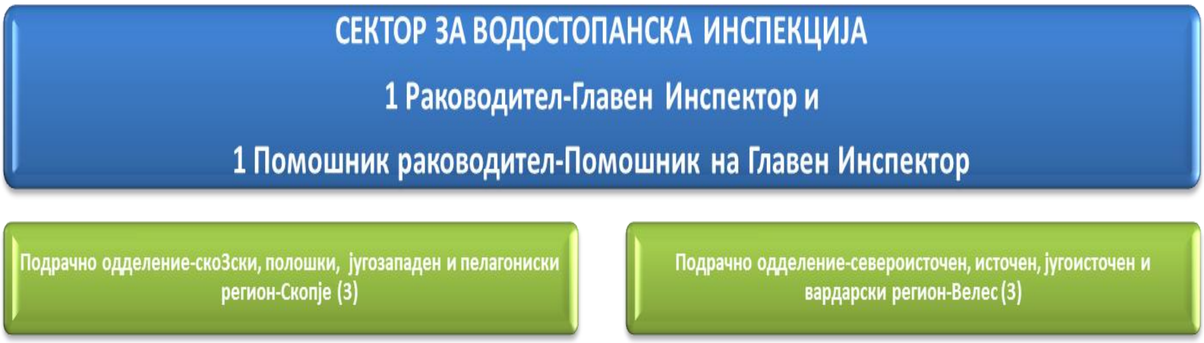

Во Подрачно одделение Скопски, Полошки, југозападен и Пелагониски регион со седиште во Скопје планиран е 1 Раководител-Виш Инспектор од редот на Државните Инспектори кој во исто време ќе ги извршува двете надлежности. Државен Водостопански Инспектор-2, Советници во Скопје. Канцелариското и архивското работење на подрачното одделение ќе го извршуваат Државните Инспектори самостојно.

Во Подрачно одделение Североисточен, Источен, Југоисточен и Вардарски регион со седиште во Велес планиран е 1 Раководител-Виш Инспектор од редот на Државните Инспектори кој во исто време ќе ги извршува двете надлежности. Државен Водостопански Инспектор-2, Советници во Велес. Канцелариското и архивското работење на подрачното одделение ќе го извршуваат Државните Инспектори самостојно.

СЕКТОР ЗА КООРДИНАЦИЈА НА РАБОТАТА НА ИНСПЕКТОРАТОТ

Вкупно работни места (12, 2+10)

Во Одделението за општи и управно-инспекциски работи во Скопје се планирани следните позиции, Раководител на Одделение-1, Советник-Инспектор за управно-инспекциски работи-1, Административно техничка поддршка за постапување по претставки и предлози, Помлад соработник-1, Самостоен референт за канцелариско и архивско работење-1, Внатрешен доставувач, Помлад референт-1.

Во Одделението за аналитика, меѓународна соработка и проекти во Скопје се планирани следните позиции, Раководител на Одделение-1, Советник за програмирање, проекти и меѓународна соработка-1, Советник за информативно-комуникациски работи, стратешко планирање и анализа на ризици -1, Советник за информативно-технолошки работи-1, Соработник за стручно-аналитички и оперативни работи-1.

ИНСПЕКТОРАТОТ КОРИСТИ КАНЦЕЛАРИИ ВО 12 ГРАДОВИ: СКОПЈЕ-Централа, КУМАНОВО, КАВАДАРЦИ, ПРОБИШТИП, ШТИП, ВЕЛЕС, СТРУМИЦА, ГЕВГЕЛИЈА, БИТОЛА, ОХРИД, ГОСТИВАР И ТЕТОВО, А ВО ТЕКОТ НА 2015 ГОДИНА Е ПЛАНИРАНО ОТВОРАЊЕ И НА 13-та КАНЦЕЛАРИЈА ВО ДЕЛЧЕВО.

5.Надлежности на ДИЖС

Основна функција на Државниот Инспекторат за животна средина е надзор во согласност со законските прописи и други правни акти со кои се регулирани прашања од сферата на заштитата на животната средина, природата и водите. Инспекторатот врши инспекциски надзор над

примената на техничко-технолошките мерки за заштита на воздухот, водите, земјиштето, флората и фауната од деградирање и загадување, заштита на гео и биодиверзитетот, посебното природно богатство (Национални Паркови, споменици на природата, парк шуми, орнитолошки резервати и други заштитени подрачја со закон), заштита на озонската обвивка, заштита од штетна бучава емитирана во животна средина, превенција од еколошки инциденти.

Правна рамка

Согласно Законот за организација и работа на органите на државната управа, Државниот Инспекторат за животна средина е орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање, а согласно измените и дополнувањето на Законот за животната средина (Сл. Весник на РМ бр.187/2013) членот 194 став (7), Државниот Инспекторат за животна средина има својство на правно лице, со сопствена буџетска сметка како буџетски корисник од прва линија, самостојно спроведува постапки за вработување согласно со закон и одлучува за правата и обврските од работен однос.
Со Законот за животната средина се уредуваат начелата, надлежноста, организацијата на ДИЖС, како и постапките на инспекцискиот надзор. Цел на Законот е организирање на ефикасен систем на инспекциски надзор во областа на заштитата на животната средина. Работењето на Инспекторатот покрај со Законот за животната средина е дефинирана и регулирана и со Законот за заштита на природата (Државните Инспектори за заштита на природата), Законот за Водите (Водостопансите Инспектори), како и триесетина други закони и повеќе од стотина подзаконски акти.

ДИЖС врши надзор во согласност со законските прописи и други правни акти со кои се регулирани прашања од сферата на заштитата на животната средина и природата како што се:

- УСТАВ на РМ

- Закон за животната средина

- Закон за заштита на природата

- Закон за управување со отпадот

- Закон за управување со пакување и отпад од пакување

- Закон за батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори

- Закон за електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема

- Закон за квалитет на амбиентниот воздух

- Закон за контрола на емисии од испарливи органски соединенија при користење на бензини

- Закон за водите

- Закон за заштита од штетна бучава во животната средина

- Закон за генетски модифицирани организми

- Закон за инспекциски надзор,

како и следните закони:

- Закон за заштита на потрошувачите

- Закон за хемикалии

- Закон за снабдување со вода за пиење и одведување на урбани отпадни води

- Закон за минерални суровини

- Закон за општа управна постапка

- Закон за постапување по претставки и предлози

- Кривичен Законик

- Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер и останати закони од областа на заштитата на природата за прогласување на

локалитети за споменици на природата и прогласување на национални паркови во РМ.

6.Мисија

Обврските и должностите на Државниот Инспекторат за животна средина проектирани на среден рок, ќе бидат фокусирани врз одржување на системот на заштита на животната средина во континуитет, особено од аспект на унапредување и контрола на системот на издадени дозволи и други одобренија (како Интегрирано Спречување и Контрола на Загадувањто-Еколошки Дозволи; решенија за одобрување на елаборати, дозволи за управување со неопасен и опасен отпад и други форми на сертификација на активности и дејности од аспект на заштита на животната средина) и спроведување на легислативата.

Со оглед на одредените слабости и недостатоци кои произлегуваат од системот на децентрализација на заштита на животната средина и инспекцијата врз применатата на законите од областа на животната средина, се предвидува зајакнување на системот на контрола над надлежностите делегирани на локално ниво и воспоставување на систем, на формална основа, на периодична размена на релевантни и мерливи податоци.

Во 2015 година се предвидува изработка на нов консолидиран Стратешки план за инспекциска служба на среднорочна основа, со инкорпорирање на базичните и специфични принципи и методологии во вршење на инспекциски надзор во областа на животната средина со примена и воспоставување на сите елементи на планирање, известување и други елементи на вршење на инспекциски надзор (согласно ЕУ документи и Препораката на ЕУ Парламентот за Минимум Критериуми за Инспекциските служби за животна средина – Recommendation of the EU Parliament and of the Council of April 04, 2001 providing for the Minimum Criteria for Environmental Inspections in the Member States (2001/331/EC 27.04.20101). Стратешкиот план ќе содржи и приоритети кои произлегуваат од стратешките документи на спроведување на законодавството од областа на животна средина на национално и меѓународно ниво.

Во Националната програма за предпристапно членство-НПАА во 2014 година за прват се пополнуваше и дел за исполнетост на овие препораки во врска со инспекциската служба за животна средина.

Својата мисија Државниот Инспекторат за животна средина ја остварува превентивно почитувајќи го начелото на превенција како основен постулат преку едуцирање на субјектите на надзор (организирање на обуки, семинари, работилници, издавање на брошури, информирање на индустриските оператори преку Интернет порталот на МЖСПП) или преку спроведување на инспекциски надзор над физичките и правните лица (субјекти на надзорот), како и изрекување на соодветни инспекциски мерки со цел отстранување на утврдените неправилности.

7.Визија

Визијата на Државниот Инспекторат за животна средина е базирана врз обезбедување на здрава животна средина за сите граѓани како уставна категорија преку целосно и ефикасно спроведување на законодавството и усогласување на индустријата, вршителите на активности и дејности согласно законските прописи од обласна на животната средина.

Во однос на статусот на ефикасност на Државниот Инспекторат за животна средина-ДИЖС, една од целите ќе се реализира преку зајакнување, развој и одржување на човечките ресурси во Државниот Инспекторат за животна средина.

Дизајнирање, поставување и одржување на WEB – страна на ДИЖС, на која ќе бидат достапни информации за секојдневната работа, со цел зголемување на информираноста на заинтересираните и обезбедување

јавно и транспарентно претставување и правилно разбирање на улогата и надлежностите на инспекторатот.

Учество и активен придонес во подобрување на правната рамка, за областите каде има надлежност со цел подобрување на законската и подзаконска регулатива со која се уредуваат прашања од надлежност на ДИЖС, активно да се следи спроведувањето на соодветната законска рамка, да укажува на евентуална потреба од преземање мерки за подобрување или корекција на одредени одредби.

Целите насочени на одржување интегритет при одлучувањето и антикорупциско однесување ќе биде реализирани на начин што инспекторатот со својата транспарентна и законита работа, со своето професионално однесување и постапување, се труди да биде позитивен пример на интегритет во работењето и одбегнување на коруптивни влијанија во секојдневните активности и постапувања при инспекциските надзори.

Со воспоставување, развој и одржување на сопствен организационен Информативен систем за управување со документи познат, како Document Management System, ќе овозможи брзо, навремено, ефикасно и кавалитетно работење со документите, преку точно пребарување и процесирање на сите влезни документи. Системот би овозможил следење на документот од влезот во писарницата, распределба до надлежните службеници, брзината и квалитетот на обработка на предметот, донесувањето одлука,/решение и слично како и негово испраќање на оној кому е наменет и на крај архивирање на документите. Архивирањето би се вршело со еден централен серверски Деловодник и еден централен серверски Уписник/ци за предмети.

8.Вредности на инспекциската служба

Вредностите на Државниот Инспекторат за животна средина се базирани врз основа на основните начела на инспекцискиот надзор, како што се:

- примената на начелото на законитост на постапката;
- заштита на јавниот интерес;
- почитување на начелото на еднаквост, непристрасност и објективност;
- примена на начелото на материјална вистина;
- примена на начелото на сослушување на субјектите на надзорот;
- примена на начелото на самостојност;
- примена на начелото на јавност;
- примена на начелото на пропорционалност;
- примена на начелото на превенција;
- примена на начелото на субсидијарност.

9.Основи за подготовка на програмата

Правниот основ за донесување и подготовка на оваа програма е член 207-а став (2) од Законот за животна средина и член 15 став (1) од Законот за инспекциски надзор.

Исто така, треба да се споменат и подзаконските акти како „Правилник за содржината, формата и начинот на донесување на планот за вршење на инспекциски надзор“ (Службен весник на РМ бр.127/2007) и „Правилник за содржината на годишниот извештај за извршениот инспекциски надзор како и начинот и рокот за негово доставување“ (Службен весник на РМ бр. 71/2006) со што се спроведени т.н. „Препораки за минималните критериуми за вршење на инспекција во животната средина“ донесени од Европскиот Совет (Recommendation of the EU Parliament and of the Council of April, 04, 2001 providing for the Minimum Criteria for Environmental Inspections in the Member States (2001/331/EC 27.04.20101).

Содржина на плановите и извешатите за инспекциски надзор

Државниот Инспектор за животна средина, Водостопанскиот Инспектор и Државниот Инспектор за заштита на природата е должен еднаш годишно, до средината на ноември во тековната година, да припреми Годишен План за инспекциски надзор за наредната година. Планот за инспекциски надзор се припрема во согласност со прописите од обласа заштита на животната средина, водите и природата, а врз основа на Годишната Програма која ја донесува Директорот на Инспекцијата по добивање на согласност од Инспекцискиот совет. Планот за инспекциски надзор го одбрува Директорот на Инспекторатот. Планот содржи: општи податоци за инспекторот, време кое се поминува во вршење секоја активност во проценти или денови, како и број на инспекциски надзори за различен тип надзори и вкупен број денови.

Инспекторот е должен да на основа Годишниот План за инспекциски надзор, припреми квартален, односно месечен план за работа кои ги одобрува непосредниот раководител.

Инспекторот (во областа на заштита на животната средина, водостопанскиот и заштита на природата) припрема годишен извештај за извршениот инспекциски надзор во текот на претходната година.

Годишниот извештај на инспекторот во областа заштита на животна средина содржи:
- податоци за инспекторот;
- податоци за редовниот инспекциски надзор извршен во инсталациите, по тип на активности, области на надзор и податоци за степенот на усогласеност на работата на инсталацијата со законската регулатива од областа заштита на животната средина, во согласност со листите за проверка;
- анализа на времето потрошено за процедурите водени во текот на редовниот инспекциски надзор, претставен во број на работни денови;
- податоци за вонредни инспекциски надзори извршени во случај на претставки / пријави / барања, или инциденти, вклучувајќи и поголеми

индустриски инциденти, несреќи, како и други повреди на прописите од областа заштита на животната средина;

- податооци за број на пријави - поднесени и процесуирани
- вкупно време потрошено на вонредни инспекциски надзори;

- податоци за соработка со други надлежни органи во текот на вршење инспекциски надзори;

- податоци за планираниот, но неизвршен инспекциски надзор, со образложение поради што не е извршен;
- учество на работилници, семинари, тренинг курсеви за обука итн.;
- останато.

. Годишниот извештај на Државниот Инспектор за заштита на природата содржи:
- податоци за инспекторот;
- податоци за редовни инспекциски надзори извршени во заштитени со закон подрачја (Национални паркови, Споменици на природата итн.), правни субјекти кои се занимаваат со трговија со заштитена дива флора и фауна, како и откупни станици во заштитени природни добра, област на надзорот, како и податоци за степенот на усогласеност со законската регулатива во областа заштита на природата;
- анализа на времето потрошено за процедурите водени за време на редовниот инспекциски надзор, претставено со број на работни денови;
- податоци за вонредни инспекциски надзори извршени во случај на претставки / пријави / барања, како и вкупно време потрошено на вонредни инспекциски надзори;
- податоци за број на пријави - поднесени и процесуирани;
- податоци за соработка со други надлежни органи за време на вршење на инспекцискиот надзор;
- податоци за планираниот, но неизвршен инспекциски надзор, со образложение поради што не е извршен;
- учество на работилници, семинари, тренинг курсеви за обука итн.;
- останато.

. Годишниот извештај на Водостопанскиот Инспектор содржи:
- податоци за инспекторот;
- податоци за редовни инспекциски надзори извршени во правни субјекти-хидростопански објекти, инсталации кои подлеѓат на ИСКЗ А или Б, Елаборати за заштита на животната средина, Водостопански претппријатија итн, област на надзорот, како и податоци за степенот на усогласеност со законската регулатива во областа на водите;
- анализа на времето потрошено за процедурите водени за време на редовниот инспекциски надзор, претставено со број на работни денови;

- податоци за вонредни инспекциски надзори извршени во случај на претставки / пријави / барања, како и вкупно време потрошено на вонредни инспекциски надзори;
- податоци за број на пријави - поднесени и процесуирани;
- податоци за соработка со други надлежни органи за време на вршење на инспекцискиот надзор;
- податоци за планираниот, но неизвршен инспекциски надзор, со образложение поради што не е извршен;
- учество на работилници, семинари, тренинг курсеви за обука итн.;
- останато.

10.Цели

Примарна цел на Државниот Инспекторат за животна средина ќе биде исполнета преку спроведување на постоечкото законодавство од областа на животната средина. Целите кои се очекуваат да бидат исполнети ќе бидат инкорпорирани во Стратешкиот план на краткорочно и средноорочно ниво за кој се планира да биде донесен во 2015 година во рамките на претстојниот Твининг Проект кој ќе трае 12 месеци со можност за продолжување од 3-6 месеци, а ќе се реалазира со партнер администрациите на земји од ЕУ, Австриската федерална Агенција за животна средина како лидер на конзорциумот од три земји, потоа Германското Федерално Министерство за животна средина јуниор партнер 1 и Агенцијата за животна средина на Северна Ирска како претставник на Велика Британија јуниор партнер 2.

За 2015 година, примарна цел ќе биде исполнување на плановите за инспекциски надзор кои се димензионирани согласно ограничувањата кои произлегуваат од расположливите човечки ресурси, техничката подршка и расположивиот буџет за 2015 година, како и воспоставените приоритети и ризици. Воспоставените цели за инспекциски надзор се во корелација со критериумите прифатени и воспоставени од страна на ЕУ инспекторатите за животна средина.

11.Процена на ризици и претпоставки

Проценката на очекуваната состојба од областа на инспекциски надзор од аспект на ризиците за неприменување на прописите се базира пред сè на претходното искуство од инспектирање на субјектите и анализа

на примената на законите од областа на животната средина, заштита на природата и водите, од формирањето на инспекторатот во 1996 година па се досега, цели 18 години, со посебен осврт на последните 5 години.

Генерално, очекувањата се дека најголем број на субјектите ќе бидат усогласени со барањата од законските одредби, но посебно треба да се истакнат одредени слабости во условите кои се наведени во ИСКЗ дозволите во надлежност на ДИЖС (кои треба да бидат надградени и усогласени), како и други барања кои произлегуваат од законодавството (согласно динамичкиот распоред и датумите за нивно спроведување дадени во одредени закони).

Очекувањата се темелат на неколкуте т.н ревизии (Peer Review-a) од страна на ECENA Мрежата за Инспекциските служби за животна средина со кандидатски статус во периодот од повеќегодишната работна програма 2005-2007 година, потоа Извештајот за Проценка за состојбата со животната средина која е правена од страна на RENA-Регионалната Мрежа за животна средина во перидот од 2011-2013 година, двата извештаи од Економската Комисија за Европа-Обединети Нации Женева првиот во 2002, вториот во 2012 година (Ревизии за перформансите на Република Македонија во животната средина), Проектот за процена и зајакнување на административните капацитети за управување со животната средина имплементиран од РМ-Р.Ирска и GOPA 1999, 2002, потоа редовните годишни извештаи за Прогресот на РМ во месец октомври секоја година, Поглавје 27-Животна средина од страна на ЕУ, Извештаите на Регионалниот Центар за животна средина за Централна и Југоисточна Европа со седиште во Сентендре, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 година, Унгарија за степенот на транспонирање, имплементација и спроведување на законодавството од областа на животната средина, Проектот за ИСКЗ, изготвување на пилот еколошки дозволи и градење на систем за управување со ИСКЗ во 2002-2003 година, потоа Анализи на невладин Сектор за спроведување на ИСКЗ системот во пракса, Состојба со ИСКЗ на централно и локално ниво, посебни анализи на ЗЕЛС (2010-2011-2012 година), Проект за спроведување на системот за оцена на влијанијата врз животната средина, GIZ-Германија (2012-2013 година), како и многу други проекти каде ДИЖС е инволвиран во насока на подобрување на перформансите.

Најважно е да се истакне деценискотo искуство од вмрежувањето (BERCEN, ECENA, RENA, ECRAN, IMPEL, INECE-Меѓународна Мрежа на специјалисти за спроведување на законодавството од целиот свет, REC,

EUPOL-Мрежата за криминал во животната средина, INTERPOL-Поддиректоратот за криминал во животната средина, ILEA-Тренинг Академија на САД во Будимпешта, Тренинзи на FBI I Американската EPA-Агенција за животна средина во делот за криминал во животната средина), односно учества на разни работилници, тренинзи, конференции, студиски патувања, реализирани TAIEX настани дома и странство (ИСКЗ, Севесо, Медицински отпад, Електронски отпад, Бучава, Регистар на Загадувачи, Криминал во животна средина, Големи согорувачки капацитети), каде во неколку наврати-3 ДИЖС беше целосен организатор, од 2004 година досега, што е непроценливо искуство, а секако системот за Тренинг на Тренери дава гаранција и е добар појдовен основ за зголемување на степенот на спроведување на законодавството.

12. Ризични подрачја

Прегледот на меѓународните процедури за вршење на инспекција во животната средина покажуваат дека клучна улога во развој на стратегијата за вршење на надзор е во одредувањето на приоритетни активности за вршење на надзор над субјектите кои припаѓат на високоризични компании и субјекти со „лоша“ историја на почитување на законските прописи и пристап заснован на процена на ризикот на вршење на надзор, со овозможување на одредување на приоритети за успешна примена на законодавството.

За таа цел, Државниот Инспекторат за животна средина како резултат од претстојниот Твининг проект планира усвојување на т.н. Метода на интегрирана проценка на ризикот (IRAM), метода која е развиена од страна на Мрежата на Европската Унија за имплементација и спроведување на законите од областа на животната средина (IMPEL). Овој модел подразбира систематски пристап на контрола на субјектите кои на својата локација вршат исклучително комплексни активности, со значителни емисии во сите медиуми на животната средина. Методологијата се состои од процена на емисиите (воздух, вода, отпад, бучава, миризба), комплексноста на активностите, локацијата (чувствителност на медиумите на животна средина), степенот на усогласеност со законските прописи, како и системот на управување на операторите за секој субјект.

13. Идентификација и утврдување на ризик

Државниот Инспекторат за животна средина во изминатите 8 години, како полноправна членка на Мрежата на Европската Унија за имплементација и спроведување на законите од областа на животната средина (IMPEL) од 2006 година па се досега, зеде активно учество во Проектот за развивање на моделот IRAM, од каде како резултат произлезе превод на македонски јазик на софтверската апликација на моделот.

За целосна примена на овој модел за идентификување и утврдување на ризикот во планирањето на инспекциски надзор, потребно е воспоставување на стабилен и релевантен систем на инвентаризација на сите субјекти, што е планирано да се реализира со помош на странски експерти преку споменатиот Твининг Проект кој ќе отпочне со реализација од 1 декември 2014 година, а ќе ги опфати инспекторите за животна средина на двете нивоа, централно и локално ниво.

14. Сложеност на инспекциски надзор

Инспекторатите имаат водич/софтверска база на податоци за базична фреквенција на надзорите во зависност од видот на индустрија.

Разликата мора да биде направена помеѓу планирачките аспекти кои може да бидат под влијание на инспекторот лично (индивидуално планирање на надзорите) и аспектите кои имаат влијание врз самиот надзор/и и се детерминирани од инспекторот (целосно планирање на надзорот).

Водичот за фреквенција на надзорите кој е изработен врз основа на темелни деценииски искуства на инспекциските служби за животнта средина во ЕУ.

Планот за фреквенција на надзорите и нивното времетрање во РМ како појдовна водилка го користи токму наведениот Водич од ЕУ. На пример инсталации кои имаат поголемо влијание врз животната средина согласно одреден број на индикатори или т.н инсталации со горен праг или големи инсталации ќе бидат условно кажано инспектирани повеќе денови и за реализација на надзорите кај овие субјекти ќе биде потрошено повеќе време односно часови на припремни административни активности, надзор и изготвување на извештај или одреднеи акти во инспекциска постапка по завршувањето на надзорот на лице место.

Индустриските гранки, односно дејности каде согласно надзорите од претходните години се детерминирани поголеми повреди на легислативата, исто така ќе бидат предмет на засилен, односно пофреквентнен надзор.

Надзорите во големите инсталации побаруваат повеќе време за надзор во однос на условно помалите инсталации и побаруваат пристап на т.н интегрирани-координирани надзори кои се реализираат со повеќе надлежни инспекциски служби како што е тоа добра пракса во партнер инспекторатите за животна средина во земјите членки во ЕУ, како и во нашето соседство, Србија и последната членка на ЕУ, Хрватска..

Времето за надзор вклучува:

- припрема за надзор на лице место

-надзор на лице место

-процесуирање на заклучоци од надзорот

-продолжување на активности.

Креирање базична линија за фреквенција на надзори

Инспекциските служби кои вршат надзор во областа заштита на животната средина во ЕУ имаат сетирано базична линија на фреквенциите за секоја категорија на инсталација.

ДИЖС го следи во целост овој модул, како и препораките на ЕУ, а базирано на повеќегодишно искуство на ДИЖС, изготвувањето на

месечните, кварталните и Годишниот План за инспекциски надзор за 2015 година е направено токму врз основа на следните побарувања:

- Инсталации кои се во системот на т.н Еколошки Интегрирани Дозволи (ИСКЗ/согласно новата Директива за Индустриски Емисии која е т,н. чадор директива на други 8 директиви транспонирани во македонското законодавство во законски и подзаконски одредби);
- Инсталации кои во исто време освен под системот на ИСКЗ потпаѓаат и под системот на Контрола на главни опасности од инциденти од одредени индустриски активности, т.н СЕВЕСО Директива;
- Водостопански инсталации;
- Заштитени подрачја;
- Инсталациите се инспектираат во согласност со националните/регионалните барања и приоритети.

Детерминирање на фреквенциите

Државниот Инсепкторат за животна средина развива сумарен систем за процена и детерминирање на фреквенциите на инспекцискиот надзор, со регулирање на претходно опишаната базична линија на фреквенција за секоја инсталација одделно, во поглед на специфични околности. Исто така се развива индикатор за критериум по кој инсталациите ќе бидат инспектирани.

Критериуми кои влијаат на фреквенциите

Критериумите за процена на фреквенциите на инспекциските надзори вклучуваат:

- релеватни загадувачи аналогни на ИСКЗ инсталациите (на пример делови од табли и табли од влакна), каде релеватното влијание на загадувањето е очекувано како:

*потенцијална опасност (токсичност, експлозија итн.) на користените супстанции,

*сумата на емитираниот мас-проток на суспстанции

- каде минатото искуство ја зголемува грижата околу оперативноста на инсталацијата (на пр. претходно лошите перформанси на операторот или каде во истите имало најголем број на незадоволување на одредени услови.

- каде лошото управување резултирало со еколошки инциденти проследени со загадување.

- локални ситуации

* резиденцијални простори (прв приоритет е човековиот опстанок во резиденцијалните простори, рекреативните простори, болниците),

*заштитени подрачја (Тие се интерактивности со заштитетни подрачја, вода, природни резервати, биотопи итн.),

*загадени подрачја (сите информации околу преостанатите загадени подрачја, наречени историско загадување или т.н хот спотови/жешки точки, ремедиирани подрачја посебно таму каде се руднички копови и инсталации).

*густина на инсталациите/густина на емисиите (Инспекторот ја утврдува агломерацијата на индустријата, интензивноста на земјоделството посебно инвентарот на одгледување на домашни животни , сите проблеми со сообраќајот во врска со оперативноста итн).

- Програмата за инспекциски надзор ги покрива содржините, опсегот и дефинираните периоди.

*Бројните надоместоци или администартивни казни во минатото.

*Бројот, специфичното знаење и опрема на службите.

*учеството на системите за самомониторирање..

*релевантна партиципација во EMAS (Environmental Audit Management Systems/Системи за Контрола на Управувањето со животната средина во однос на инспекцискиот надзор.

*резултати од мониторингот на состојбата на медиумите на животната средна (квалитет на водите, квалитет на воздухот итн.).

*промена на операторот.

*потенцијално загадување од процесите.

*фрекевенција на јавните поплаки/претставки или изразување јавна загриженост.

*авторизираните процеси имаат потенцијал за минимално загадување.

*оперативните перформанси на процесите да демонстрираат високи стандарди.

15. Критериуми за идентификација на субјекти за инспекциски надзор

Инспекциски надзор во животната средина, природата и водите

Животна средина

Главна активност на ДИЖС е да спроведе проверки, истраги и ревизии на локациите. Тие се три типа актвности:

-**превентивни** (во процесот на одобрение на ИСКЗ, т.н еколошки дозволи, авторизации, гранични вредности на емсии).

-**казнени** (наметнување казни, декомисионирање на операциите и актовностите) и

-**ремедијативни** (наметнување активности за ремедијација заради елиминирање на недостатоците и нивните причини).

Некоја повреда на постоечката легислатива за животната средина и природата е водена со административни процедури од страна на ДИЖС. Тоа се следните типови процедури:

-**казнена** (казни)

-**ремедијациона** (акции за ремедијација, отстапување/ка).

Инспекцискиот надзор се врши како:

- **редовен**,

- **контролен** и

- **и вонреден инспекциски надзор.**

Секој од инспекторите врз основа на Годишната Програма и Правилникот за изготвување на Годишен План, табеларно изготвувува Детален Годишен План за инспекциски надзор во кој се инкорпорирани четирите квартали, односно 12-те месеци во кои ќе се врши надзорот.

Во Годишната Програма за работа на ДИЖС која се објавува јавно, наративно се опишани областите на надзор.

Редовни инспекциски надзори се вршат над примената на одредбите од законите од областа на заштитата на животната средина се со цел за:

- навремено, економично и ефикасно остварување на правата и инетерсите на граѓаните и другите учесници во инспекциската постапка,

- постапувањето во пропишаните рокови во првостепена и второстепена инспекциска постапка, како и во роковите определени со актите на судските органи,

- навременото вклучување на заинтересираните странки во постапката заради заштита на нивните права и интеереси,

- обезбедување на доказите по службена должност што ја води органот надлеѓен за решавање, друг орган на државна управа, правни и други лица кои имаат јавни овластувања, Општините во Република Македонија, Градот Скопје и Општините во Градот Скопје,

-извршување на правосилни управни акти;

-наплата на трошоци во постапката;

-прием на поднесоците;

-стручна подготовка на државните службеници и вработени кои превземаат дејствија во постапката;

-начин на однесување и работење на државните службеници и вработените

Рок: Јануари-Декември 2015 година.

Контролни инспекциски надзори ќе се вршат заради остварување надзор во извршувањето на решенијата со кои е наредено отстранување на недостатоците утврдени при редовниот инспекциски надзор и надзор по поднесените предлози и иницијативи од правни и физички лица.

Во текот на 2015 година како и претходните три години е планиран и редовен управен надзор над работата на секторите во локалната самоуправа задолжени за животната средина заеднички и координирано со Секторот за соработка и управен надзор над локалната самоуправа при Министерството за животна средина и просторно планирање.

Рок: Јануари-Декември 2015 година.

Инспекциски надзори по поднесени иницијативи се вршат кога граѓаните и другите учесници во постапката че согледаат одредени неправилности во работењето на органите на државна управа, другите државни органи, установи и

институции, правни и други лица на кои со закон им е доверено да вршат јавни овластувања, поднесат иницијативи и предлози до ДИЖС за вршење инспекциски надзор како и по работно задолжение од страна на Директорот на ДИЖС, Владата на Република Македонија, Комитет за здравје и животна средина, Комитет за решавање на проблемите сврзани со управувањето со отпад и Инспекциски совет.

Рок: Јануари-Декември 2015 година.

Во текот на целата 2015 година ДИЖС врз основа на интерната поделеност на инспекторите по општини, односно инсталации и припремените детални планови за вршење инспекциски надзор по квартали (4) и месеци (12) ќе изврши сеопфатен инспекциски надзор во сите ИСКЗ А-инсталации од разлини индустриски гранки согласно Уредбата по сектори: (Енергетика, Металургија, минерална Индустрија, Хемиска Индустрија, Отпад) и ЕУ ИСКЗ Директивата и Директивата за Индустриски емисии која е т.н чадор директива на 8 други ЕУ Директиви, сите инсталации кои потпаѓаат под т.н SEVESO Директива (околу 15 инсталации, потоа согласно VOC Директивата за инспекциски надзор кај бензинските станици),

Медиумите **Воздух, Вода** и Областа управување со **Отпад-опасен отпад** ќе бидат од посебен приоритет во текот на целата 2015 година, на ова се надоврзуваат и Задолженија од Комитетот за решавање на проблеми сврзани со управувањето со отпадот и Комитетот за здравје и животна средина.

Квалитетот на амбиентниот воздух во целата држава, посебно во Скопје и Битола, како и нивото на емисии од големите согорувачки капацитети (енергетика и металургија) ќе бидат предмет на засилени надзори во текот на целата 2015 година, посебно што во текот на 2014 година до 1 април се заокружи процесот на усогласување со оперативни надзори на централно и локално ниво согласно Законот за животната среидна.

Управувањето со отпадот, посебно делот за опасен отпад и целата палета на тематски закони покрај материјалниот, за управување со пакување и отпад од пакување, управување со електронски отпад и отпад од електрична опрема (одредби од законот ќе бидат во сила од 1 јануари 2015 година), како и управување со отпад од батерии и акумулатори, ќе биде во фокусот на вниманието на инспекциските надзори на Државниот Инспекторат за животна средина.

Засилен надзор ќе биде спроведуван во делот за управување со депониите (54) во однос на реализација на задачите пропишани со нивните програми и примената на на мерките за заштита од пожари, управување со отпадните индустриски и моторни масла, полихлорбифенилните масла, медицинскиот отпад, финалното депонирање на отпадот во депониите, индустрискиот отпад како и отпад од искористени возила и примената на новата методологија за наплата на комунален смет.

Исто така акцент ќе се стави и на прекуграничниот транспорт на отпад, заеднички активности на граничните премини со Царинска Управа, Гранична Полиција, Координативен Центар за гранично управување и Државен Инспекторат за Транспорт.

Природа

Државните Инспектори за заштита на природата имаат надлежност во вршење на надзор на примената на Законот за заштита на природата и Законот за Генетски Модифицирани Организми.

Согласно Законот за заштита на природата, Државните Инспектори за заштита на природата, вршат надзор над примената на плановите за управување со следните заштитетни подрачја: 3 Национални Паркови (Галичица, Пелистер, Маврово), 4 строги природни резервати (Орнитолошки Резерват Езерани-Преспанско Езеро, Резерват-Тиквешко Езеро, Плоче Литотелми-Страцин, Големо Коњаре-Прилеп), 53 споменици на природата (Охридско, Преспанско, Дојранско Езеро, Кањон Матка, Маркови Кули, Смоларски и Колешински Водопади) и предели со посебни природни карактеристики (Катлановско Блато, Студенчишта-Охрид), Кожуф Планина, Ници, Мариово-Градешничка Река, Базалтни Плочи-Младо Нагоричане, Куманово, област Малесија-Струга, Демир Каписка Клисура, Бигла Планина-Демир Хисарско, Орлово Брдо-Криволак, Неготино, Куклица-Кратово, Тработивиште-Делчево (пририодни земјени столбови), Парк Шума Водно, Скопје, Шар Планина (предлог за нов Национален Парк, Малешевски Планини, Јакупица, Јудови Ливади-Пехчево.

Државниот Инспекторат за животна средина во текот на 2015 година континуирано ќе ги следи состојбите во областа, а особено состојбите во поглед на примената на законите и другите прописи со кои се обезбедува законитост и ефикасност во работењето на индустриските инсталации во поглед на заштитата на животната средина и управувањето со неа и согалсно тоа ќе презема мерки и активности за отстранување на недостатоците.

Води

Инспекциски надзор над примената на овој закон и на прописите донесени врз основа на овој закон го врши Државниот инспекторат за животна средина преку Водостопанските инспектори и Државните инспектори за животна средина. Подрачје на планиран инспекциски надзор се: водостопанства, јавни комунални претпријатија како и хидротехнички објекти (брани, јаловишта).

Во вршењето инспекциски надзор ќе се:

-изврши контрола и утврди дали правните лица кои управуваат со водостопанствата преземаат мерки и активностите потребни за заштита од штетното дејство на водите,

- изврши контрола и утврди дали правните лица кои управуваат со брани и акумулации и со заштитни насипи ги користат и одржуваат овој закон;

- изврши контрола и утврди дали правните лица кои управуваат со водостопанските објекти и постројки постапуваат согласно со дозволите за користење на вода и испуштање во води;

-контрола и увид врз експлоатацијата на минералните води;

-контрола и увид во работењето на браните и акумулациите во однос на користењето на водите и применувањето на техничките одредби;

-контрола на режимот на полнењето и празнењето на акумулациите, како и мониторингот врз браните и акумулациите и други контроли согласно Законот за води.

16. План на минимални квантитативни цели

Инспекцијата е компилација односно збир на факти и бројки и правење опсервации. Таа, всушност претставува јасна мисија.

Пред извршувањето на инспекциските надзори, доброто планирање е круцијално. Понекогаш е потребно да се вложи повеќе напор при планирањето, отколку при самата реализација и времетраењето на самиот инспекциски надзор. Клучни задачи при планирањето на инспекцискиот надзор се:

- Поставувањето јасни цели за тоа што се очекувањата од инспекцискиот надзор;

- Познавањето на техничките аспекти, релеватната легислатива;

- Практична припрема за надзорот кој ќе се реализира на лице место, вклучувајќи и опрема и методи, како добри превентивно-заштитни аспекти.

Надградување на информациите

Одржливоста на информациите за субјектите кои се предмет на надзор е основна за Инспекторатот и инспекторот.

Дел од информациите кои се од есенцијално значење за квалитетен и сеопфатен надзор се:

- Редовнни надзори кои се спроведени од инспекторот. Државниот Инспекторат за животна средина решава за фреквенцијата на надзорите, врз основа на претходно сетирани приоритети.

- Сопствениците на инсталациите обезбедуваат информации околу промените во истите, а секогаш е добра основа надзорот за времетраењето на градбата за следење на сите промени, а со ова инспекторот е во состојба директно да советува и едуцира за аспектите на заштитата на животната средина. Секогаш е поефикасно и поевтино да се реализираат сите активности во насока на подобрувањето на перформансите за заштита на животната средина за времетраење на изведбената фаза отколку потоа, со што е запазено и начелото за превенција.

- Изведбената фаза е финализирана и субјектот стартува оперативно во согласност со ревидираната или новата еколошка дозвола.

- Случени еколошки инциденти.

- Како продолжување на надзорот (проверка ако состојбата на непридржување кон условите од дозволата била корегирана).

- По претставка или кога состојбата на непридржување кон условите од дозволата е суспедирана.

Категории на инспекциски надзор

Генерално, може да се одредат два вида инспекциски надзор и тоа:

- Интегрирани и
- Специфични надзори.

Интегрираните инспекциски надзори се оние каде сите законски одредби од законите од областа на заштитата на животната средина се проверени, вклучувајќи ги и еколочките дозволи и останати документи од предметната област.

Специфичните инспекциски надзори се реализираат за специфични задачи како на пример за степен на загадување на почвата, односно инспекциски надзори над специфични инсталации по согледување на нспекторатот, како на пример пречистителни станици за отпадни води.

Видовите инспекциски надзор покрај тоа што се применуваат при надзорите во државата, истите се применуваат во сите земји ќленки на ЕУ, кои се партнери на ДИЖС во Мрежата на Инспектори за животна средина на земјите членки на ЕУ и оние со кандидатски статус IMPEL (Implementation on Environmental Law/Мрежата за спроведување на законодавството за животната средина).

Државниот Инспекторат за животна средина планира за 2015 година реализација на интегрирани-координирани инспекции со останати инспекторати за 15 инсталации/субјекти од различна област и тоа животна средина ИСКЗ, СЕВЕСО и Елаборати за животна средина (различен тип

индустрија: енергетика, металургија, рудник, живинарство, свињарство, производство на храна, асфалтна база), природа (Национален Парк) и води (водостопански објект).

За интегрираните видови надзори важат две методологии:

- Надзор на лице место и
- Надзор без посета на лице место, т.н административен дел од надзор.

17.Точки изложени на ризик

За следење на работењето на Државниот Инспекторат заа животна средина се дефинираат квантитативни и квалититативни индикатори

-Мерливи индикатори-квантитативни индикатори

Показатели за успешноста на работењето на Државниот Инспекторат за животна средина се мерат преку бројот на извршени инспекциски надзори, број на донесени решенија во инспекциска постапка, број на поднесени барања за поведување на прекршочна постапка, наплатени парични средства од издадени платни налози и покани за наплата на глоба и др.

-Немерливи индикатори-квалитативни индикатори

Државниот Инспекторат за животна средина својата превентивна функција ја остварува преку организирање на обуки и едукации во областа на заштитата на животнат средина, природата и водите. Крајната цел на превентивното дејствување е јакнење на јавната свест на индустриските оператори и зголемено почитување на законските прописи. Инспекторатот има значајна улога и во поглед на едукацијата и подигнување на свеста на граѓаните, како и запознавањењето со нивните права и обврски и начинот на нивно остварување.

Во овој дел ДИЖС ги користи расположливите електронски алатки (Интернет страната на МЖСПП) за нивно информирање.

Планираниот број на инспекциски надзори кои би требало да се извршат во текот на гоината е во тесна корелативна врска со условите за работа во Инспекторатот.

Состојбата затекната од моментот на осамостојувањето на ДИЖС од 1 Мај, 2014 година, покажува огромен број на органичувачки фактори кои го отежнуваат работењето и негативно влијаат на спроведување на планираните инспекциски активности. Дел од поакутните проблеми се следниве:

Човечки и Буџетски Ресурси

- Недоволен број на инспектори кои што можат да вршат надзор,
- Непостоење на цели одделенија со вработени предвидени според систематизацијата кои што треба да креираат предуслови за ефикасен инспекциски надзор (финансии, правни работи, интерна ревизија, управување со ризик итн.)
- Најважен фактор е недоволен буџет за 2015 година, што во голема мера ги скратува можностите за бројни надзори и ефикасност на самиот Инспекторатот во работењето, а согласно висината на Буџетот сенаправени и деталните планови за надзор кои реално може да се реализираат

Материјални Ресурси

- Технички неисправни возила
- Непостоење на соодветна ИКТ инфраструктура и застарени/недоволен број на компјутери во моментов
- Немање на соодветни бази на податоци на деловни субјекти кои ќе овозможат соодветна анализа пред да се изврши инспекцискиот надзор
- Недостаток на елементарен канцелариски материјал и за спроведување на инспекцискиот надзор
- Непостоење на физички простор и канцелариски мебел за сместување на вработените

Сето претходно наведено е доволен број на органичувачки фактори кои што го оневозможуваат процесот на нормално извршување на работните задачи за остварување на проектираните цели.

18.Нови мерки за поддршка за реализација на програмата

Како најважен елемент во инспекцискиот надзор е секако развојот на практични алатки т.н чек листи/листи за проверка кои во голема мера го олеснуваат инспекцискиот надзор и даваат јасна слика за понатамошни анализи и споредбени анализи.

Досега ДИЖС има развиено 15-тина листи за проверка за различен вид надзор, а со Твининг проектот ќе се развијат уште неколку листи за проверка како нови мерки за реалзиација на програмата.

Нови мерки што ќе бидат преземени за поддршка на реализација на Програмата ќе ги опфатат следните активности:

- донесување на Закон за Државниот Инспекторат за животна средина;
- измени и дополни на Правилникот за внатрешна организација на Државниот Инспекторат за животна средина;
- измени и дополни на Правилникот за систематизација на работите и задачите на Државниот Инспекторат за животна средина;
- кадровско пополнување на новоформиранaта организациони единици;
- обезбедување на буџетски средства наменети за работа на Државниот Инспекторат за животна средина;
- воспоставување на евиденции и бази на податоци за инспекциски надзор во посебен формат;
- едукација и тренинг на инспекторите.

Горенаведените мерки со соодветна поддршка на надлежните органи во Република Македонија ќе придонесат за зголемување на административниот и институционалниот капацитет, како и за зголемување на инспекцискиот надзор и управување со точките изложени на ризик.

19. Начин на следење и оценување на реализацијата

Следењето и оценувањето на реализација на Програмата ќе се врши врз основа на следење на реализацијата на месечните, кварталните и годишните планови за работа на секој инспектор поединечно, како и на сите инспектори во целина и врз основа на извештаите на инспекторите за спроведување на наведените планови.

II.ЗАВРШЕН ДЕЛ

Надлежноста за постапување по програмата се врши по налог на директорот на Државниот Инспекторат за животна средина, а спроведувањето на истата ја вршат инспекторите.

Предлагањето на измените или дополнувањата на донесената Програма се врши по предлог на инспекторите, раководната структура во Државниот Инспекторат за животна средина и директорот на Државниот Инспекторат за животна средина.

Надлежност и начин на следење на спроведувањето на Програмата е даден на директорот на Државниот Инспекторат за животна средина и на Инспекцискиот совет на Република Македонија.

Надлежност за анализирање и периодично оценување и информирање на раководството за статусот на реализација на Програмата го има директорот на Државниот Инспекторат за животна средина и Инспекцискиот совет на Република Македонија.

Начинот на запознавање на вработените со Програмата, вклучително и задолжувањето на раководителите да ги запознаат вработените со донесената Програма во организационите единици со кои раководат се врши на колегиум на раководната структура на Државниот Инспекторат за животна средина, а раководните државни службеници во Државниот Инспекторат за животна средина ги информираат останатите вработени во доменот на потребите за работа во одделението.

Одговорноста за постапување спротивно на Програмата ја имаат инспекторите, согласно Законот за инспекциски надзор и Законот за животната средина, Законот за заштита на природата и Законот за водите..

Годишната програма за работа на инспекторите за класифицирани информации за 2015 година стапува на сила најдоцна во рок од 7 дена по добивањето на позитивното мислење од страна Инспекцискиот совет.

Во Годишната програма, задачите и активностите што ќе ги извршува ДИЖС се систематизирани по области:

-Инспекциски надзор во животната средина, природата и водите,

-Аналитичко-информативна дејност;

-Соработка со други институции на централно и локално ниво и

-Учества во настани на домашни и меѓународни активности.

Аналитичко-информативна дејност

Државниот Инспекторат за животна средина врз основа на извршенииот инспекциски надзор во 2014 година ќе изготви

1. Извештај за работата на ДИЖС во текот на 2014 година

Рок: 31 Јануари 2015 година, согласно законот за животната среидна, по што истиот до 1 Март 2015 година ќе го достави до Инспекцискиот Совет.

2. Годишна Програма за работа на ДИЖС за 2016 година.

Рок: 31 октомври согласно Законот за животната средина, по што истата ќе ја достави на мислење до Инспекцискиот Совет.

3. Информации до Влада на РМ, Комитети, за специфини надзори или по одреден заклучок.

Рок: Јануари-Декември 2015 година.

4. Публикација на различен тип информации согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер на Интеренет страната на ДИЖС.

Рок: Континуирано.

5. Изготвување на Листи за проверка за вршење инспекциски надзор за различен тип индустриски инсталации.

Рок: Континуирано.

6. Припрема на Извештај за ризици во животната средина.

Рок: За времетраење на Твининг Проектот.

7. Припрема на Извештај за спроведливоста т.е степенот на практична примена на законодавството за животна средина.

Рок: За времетраење на Твининг Проектот.

Соработка со остнати институции

ДИЖС партиципира во решавање на еко-инциденти и нивна превенција, вклучен е во процесот на издавање ИСКЗ дозволи односно, учествува со стручни мислења од инспекциски аспект по предлог закони и предлог подзаконски акти, ставови и извештаи за останати државни институции и други организации, а остварува континуирана соработка со Полицијата, Царинската Управа, Дирекцијата за заштита и спасување, Центарот за Управување со кризи

(Стандардни Оперативни процедури и Симулациски вежби), Армијата на РМ (НАТО вежби), Црвениот Крст, наставно-научните институции при Универзитетите во РМ и др. институции на централно, локално, регионално ниво како ЗЕЛС и општините во државата. Исто така ДИЖС соработува и со правосудните органи и Академијата за Судии и Обвинители.

ДИЖС согласно Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер обезбедува пристап до истите, а исто така целосно се почитуваат и законските одредби од Законот за заштита на личните податоци.

Ваквата соработка, Инспекторатот ќе ја остварува и со Инспекцискиот Совет согласно законската рамка, со Државните Инспекторати и инспекциските служби на локално ниво пред се со Овластените инсепктори за животна средина.

Во рамките на ваквата соработка, по потреба ќе се организираат активности за заедничко делување и обуки, како и координирани инспекции за поефикасно спроведување на законодавството.

Рок. Континуирано.

Учества на домашни и меѓународни настани

Во 2015 година е планирано зајакнување на капацитетите на Инспекторатот со 12 лица (6 инспектори и 6 административни работници), доколку биде дадено одобрение за нивно вработување од страна на Владата на Република Македонија.

Во план е одржување на 15 пилот инспекции, 4 работилници, 10 еднодневни тренинзи во рамки на Твиниг Проектот и реализација на две студиски патувања.

Рок: Во текот на целата 2015 година.

Учество на настани орагнизирани од ECRAN (Регионална Мрежа за спроведување на законодавството за животна средина и климатските промени на земјите со кандидатски статус), потоа IMPEL Мрежата на Инспектори за животна средина од ЕУ, каде сме полноправен член од мај 2006 година, THEMIS Мрежата за криминал во животната средина и природата која продолува со настани со вториот дел до септември 2017 година..

Настани во РМ, TAIEX Програми, останати настани од други проекти, конференции, дебати, панел дискусии по закони и сл..

Рок: Континуирано.

Обука за водење инспекциска постапка, архивирање и деловодничко водење на документацијата, како и специјализирани обуки на сите Државни Инспектори од повеќе области.

Рок: Континуирано.

Согласно Конвенцијата за прекугранично загадување, ДИЖС ќе потпише Меморандуми за соработка со Партнер Инспекторатите од соседството со кои ќе се договорат заеднички идни активности..

ДИРЕКТОР

Фирус МЕМЕД

Скопје, 31.10.2014 година

Изработиле:

М-р Зоран Димовски, ДИЖС

Дарко Блинков, ДИЖС

Одобрил:

Лидија Зафировска, Раководител на Сектор

Хусни Тачи, Раководител на одделение

Согласен:

Фирус Мемед. Директор

Доставено до:

-Инспекциски совет на Република Македонија
-Архива на ДИЖС